

www.polacieniec-tax.pl
mail@polacieniec-tax.pl
+48 22 110 05 30
Pn-Pt 10:00 - 16:00

POŁACIENIEC.TAX SPÓŁKA KOMANDYTOWA
ul. Żurawia 26/5B 00-515 Warszawa
SĄD REJONOWY DLA M. ST. WARSZAWY W WARSZAWIE, XII WYDZIAŁ GOSPODARCZY KRAJOWEGO REJESTRU SĄDOWEGO

NIP 7010661043
KRS 0000660996
REGON 366479358

Kontrola podatkowa i kontrola celno – skarbową

Warszawa, październik 2018r.

Organy właściwe do przeprowadzenia kontroli

Kontrola podatkowa

➤ Naczelnik urzędu skarbowego

Kontrola celno-skarbowa

➤ Naczelnik urzędu celno – skarbowego

Zachowanie właściwości miejscowej

Kontrola podatkowa

Kontrola celno-skarbowa

TAK

NIE

Podstawa prawna

Kontrola podatkowa

- Ordynacja podatkowa
- Ustawa o swobodzie działalności gospodarczej

Kontrola celno-skarbowa

- Ustawa o Krajowej Administracji Skarbowej
- Niektóre przepisy ustawy ordynacja podatkowa

Zakres kontroli

Kontrola podatkowa

- Wywiązywanie się z przepisów wynikających z szeroko pojętego prawa podatkowego

Kontrola celno-skarbowa

- Przestrzeganie przepisów prawa podatkowego, celnego, dewizowego i innych

Zawiadomienie o wszczęciu kontroli

Kontrola podatkowa

➤ Na 7 dni przed wszczęciem

Kontrola celno-skarbowa

➤ NIE

Możliwość autokorekty

Kontrola podatkowa

- Do czasu wszczęcia postępowania podatkowego

Kontrola celno-skarbowa

- 14 dni od wszczęcia kontroli

Czas trwania kontroli

Kontrola podatkowa

- Bez zbędnej zwłoki- z możliwością przedłużenia z uwzględnieniem max czasu z art. 83 ust. 1 SGospU

Kontrola celno-skarbowa

- Bez zbędnej zwłoki - do 3 miesięcy (możliwość wydłużenia)

Miejsce kontroli

Kontrola podatkowa

- m.in. siedziba kontrolowanego,
- miejsce wykonywania działalności gospodarczej,
- przechowywania dokumentacji księgowej

Kontrola celno-skarbowa

- urząd celno – skarbowy,
- w każdym miejscu związanym z wykonywaną działalnością gospodarczą,

Uprawnienia kontrolujących

Kontrola podatkowa

- m.in. żądania okazania dokumentów

Kontrola celno-skarbowa

- m.im. Legitymowania lub ustalania w inny sposób tożsamości osób,
- możliwość rewizji towarów
- możliwość przeszukania lokali mieszkalnych

Forma decyzji pokontrolnej

Kontrola podatkowa

➤ Protokół kontroli

Kontrola celno-skarbowa

➤ Wynik kontroli

Możliwość złożenia zastrzeżeń

Kontrola podatkowa

- W terminie 14 dni od doręczenia protokołu kontroli

Kontrola celno-skarbowa

- NIE

Możliwość złożenia korekty po kontroli

Kontrola podatkowa

- ▶ Do momentu wszczęcia postępowania kontrolnego

Kontrola celno-skarbowa

- ▶ W ciągu 14 dni od otrzymania wyniku kontroli

Postępowanie podatkowe w przypadku niezłożenia korekty

Kontrola podatkowa

- Wszczynane w ciągu 6 miesięcy od zakończenia kontroli w przypadku braku autokorekty

Kontrola celno-skarbowa

- Przekształcenie kontroli celno-skarbowej w postępowanie podatkowe w drodze postanowienia w przypadku braku autokorekty

Organ prowadzący postępowanie podatkowe

Kontrola podatkowa

- Naczelnik urzędu skarbowego zgodnie z właściwością miejscową

Kontrola celno-skarbowa

- Naczelnik urzędu celno-skarbowego prowadzący wcześniej kontrolę celno-skarbową

Organ odwoławczy od decyzji kończącej postępowanie podatkowe

Kontrola podatkowa

- Organ podatkowy wyższego stopnia (Dyrektor Izby Administracji Skarbowej)

Kontrola celno-skarbowa

- Naczelnik urzędu celno-skarbowego prowadzący wcześniej kontrolę, a więc ten sam organ który wydał decyzję

Założenie

Kontrola podatkowa

➤ Procedura miękka

Kontrola celno-skarbowa

➤ Procedura miękka

Odpowiedzialność karno- skarbową członków zarządu

Zgodnie z kodeksem karnym skarbowym (dalej:KKS) kary stosowane za popełnienie przestępstwa to:

- grzywna,
- kara ograniczenia wolności oraz
- kara pozbawienia wolności

Kodeks przewiduje szeroki wachlarz środków karnych, takich jak:

1. dobrowolne poddanie się odpowiedzialności;
2. przepadek przedmiotów;
3. ściągnięcie równowartości pieniężnej przepadku przedmiotów;
4. przepadek korzyści majątkowej;
5. ściągnięcie równowartości pieniężnej przepadku korzyści majątkowej;
6. zakaz prowadzenia określonej działalności gospodarczej, wykonywania określonego zawodu lub zajmowania określonego stanowiska;
7. podanie wyroku do publicznej wiadomości;
8. pozbawienie praw publicznych.

Za ewentualne przestępstwa oraz wykroczenia skarbowe popełniane przez spółki kapitałowe mogą odpowiadać także **członkowie zarządu** zgodnie z **art. 9 § 3 KKS**, jak sprawca odpowiada także ten, kto na podstawie przepisu prawa, decyzji właściwego organu, umowy lub faktycznego wykonywania zajmuje się sprawami gospodarczymi, w szczególności finansowymi osoby prawnej

Członkowie zarządu spółek kapitałowych są szczególnie narażeni na zarzuty popełnienia następujących czynów:

1. podanie nieprawdy, zatajenie prawdy lub nie dopełnienie obowiązku zawiadomienia o zmianie danych, w składanych deklaracjach lub oświadczeniach, którego skutkiem może być uszczuplenie należności podatkowych
2. nieprowadzenie lub nieprzechowywanie księgi (rachunkowej, podatkowej) we właściwym miejscu,
3. nierzetelne albo wadliwe prowadzenie księgi,
4. nieterminowa wpłata podatku przez płatnika,
5. uchybienie w zakresie zgłoszenie identyfikacyjnego bądź aktualizacyjnego.

W myśl art. **62 § 2** kodeksu karnego skarbowego (kks): **karze grzywny do 720 stawek dziennych albo karze pozbawienia wolności na czas ponad roku** (bądź obu karom łącznie), podlega ten kto wystawia fakturę w sposób nierzetelny albo taką fakturą się posługuje. Powyższy, podstawowy tryb ma zastosowanie w sytuacji, gdy kwota podatku wynikająca z faktury przewyższa kwotę **12-krotności** minimalnego wynagrodzenia (tj. ponad **25 200 zł**).

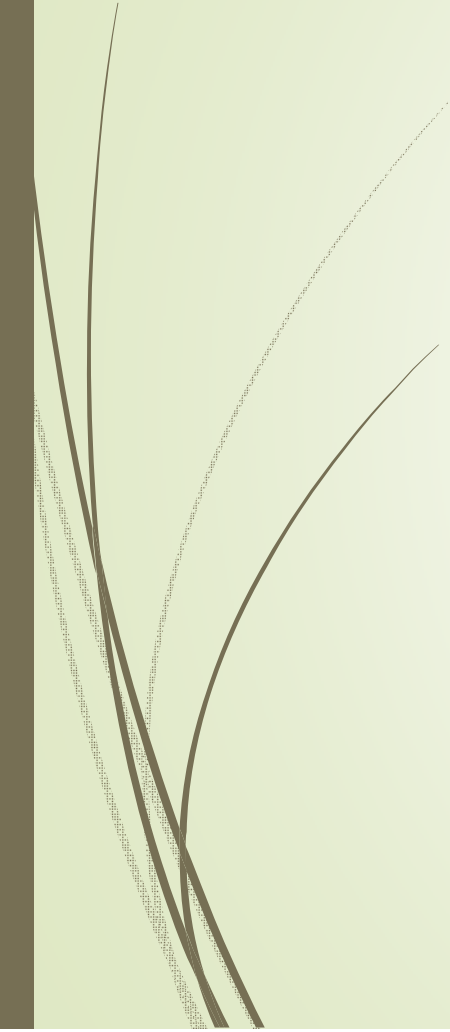
W art. 62 § 2a kks uregulowany został tryb uprzywilejowany , dotyczy faktur na kwoty poniżej **małej wartości** (tj. odpowiadającej **12-krotności** minimalnego wynagrodzenia). W trybie uprzywilejowanym, ze względu na mniejszą wartość potencjalnego uszczuplenia, może być wymierzona **kara pozbawienia wolności do roku**.

W praktyce osoba odpowiedzialna za prowadzenie ksiąg może podlegać karze, gdy dla potrzeb rozliczenia podatku zaewidencjonuje fakturę, do której **nie miała pewności co do jej rzetelności.**

Za nierzetelne uznaje się faktury, które nie odzwierciedlają rzeczywistości tj.

- zostały wystawione przez podmiot nieistniejący,
  - stwierdzają czynności, które nie zostały dokonane,
  - podają kwoty niezgodne z rzeczywistością,
  - potwierdzają czynności pozorne.
-

W celu zmniejszenia ryzyka ponoszenia odpowiedzialności karnej skarbowej słusznym krokiem wydaje się sztywne **określenie zakresu obowiązków poszczególnych osób** pełniących funkcje kierownicze w spółce w postaci np. **wewnętrznych regulaminów, uchwał, czy też określenia tego zakresu w umowie o pracę lub umowie cywilnoprawnej** (np. w kontrakcie menedżerskim) zawartej z członkiem zarządu

Właściwe wydaje się wprowadzenie odpowiednich mechanizmów kontroli pozwalających zmniejszyć ryzyko uchybień na gruncie prawa podatkowego.

Takie procedury powinny określać zakres czynności oraz osoby odpowiedzialne m.in. za:

- kwalifikowanie i dekretnowanie faktur jako rzetelnych,
- wysyłanie elektronicznie deklaracji,
- weryfikację kontrahentów,
- zbieranie dowodów wykonania usług / dostaw towarów.

Odpowiedzialność członka zarządu na podstawie Ordynacji podatkowej

Podstawa prawna:

Art. 116 Ordynacji podatkowej

§ 1. Za zaległości podatkowe spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w organizacji, spółki akcyjnej lub spółki akcyjnej w organizacji odpowiadają solidarnie całym swoim majątkiem członkowie jej zarządu, jeżeli egzekucja z majątku spółki okazała się w całości lub w części bezskuteczna, a członek zarządu:

1) nie wykazał, że:

a) we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości lub w tym czasie zostało otwarte postępowanie restrukturyzacyjne w rozumieniu ustawy z dnia 15 maja 2015 r. - Prawo restrukturyzacyjne (Dz. U. z 2017 r. poz. 1508 oraz z 2018 r. poz. 149 i 398) albo zatwierdzono układ w postępowaniu o zatwierdzenie układu, o którym mowa w ustawie z dnia 15 maja 2015 r. - Prawo restrukturyzacyjne, albo

b) niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości nastąpiło bez jego winy;

2) nie wskazuje mienia spółki, z którego egzekucja umożliwi zaspokojenie zaległości podatkowych spółki w znacznej części.

§ 1a. Jeżeli obowiązek zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości powstał i istniał wyłącznie w czasie, gdy prowadzona była egzekucja przez zarząd przymusowy albo przez sprzedaż przedsiębiorstwa na podstawie przepisów Kodeksu postępowania cywilnego, uznaje się, że niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości nastąpiło bez winy członka zarządu, o którym mowa w § 1.

§ 2. Odpowiedzialność członków zarządu obejmuje zaległości podatkowe z tytułu zobowiązań, których termin płatności upływał w czasie pełnienia przez nich obowiązków członka zarządu, oraz zaległości wymienione w art. 52 oraz art. 52a powstałe w czasie pełnienia obowiązków członka zarządu.

§ 2a. Za zobowiązania podatkowe powstałe na podstawie odrębnych przepisów po likwidacji spółki, za zaległości podatkowe z tytułu zobowiązań, których termin płatności upływał po likwidacji spółki, oraz zaległości wymienione w art. 52 oraz art. 52a powstałe po likwidacji spółki, odpowiadają osoby pełniące obowiązki członka zarządu w momencie likwidacji spółki. Przepis art. 115 § 4 stosuje się odpowiednio.

§ 3. W przypadku gdy spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w organizacji lub spółka akcyjna w organizacji nie posiada zarządu, za zaległości podatkowe spółki odpowiada jej pełnomocnik albo odpowiadają wspólnicy, jeżeli pełnomocnik nie został powołany. Przepisy § 1 i 2 stosuje się odpowiednio.

§ 4. Przepisy § 1-3 stosuje się również do byłego członka zarządu oraz byłego pełnomocnika lub wspólnika spółki w organizacji.

Zakres odpowiedzialności majątkowej – jakim majątkiem odpowiada członek zarządu

Odpowiedzialność członka zarządu ma charakter **osobisty** i oznacza to, że wierzyciel może sięgać do wszystkich składników majątku dłużnika, rozumianego jako majątkowe prawa podmiotowe, jakie aktualnie, a więc w chwili realizowania uprawnień znajdują się w tym majątku.

W przypadku członków zarządu pozostających w **związku małżeńskim** odpowiedzialność obejmuje **majątek odrębny członka zarządu** oraz **majątek wspólny** członka zarządu i jego małżonka. Skutki prawne ograniczenia, zniesienia, wyłączenia lub ustania wspólności majątkowej nie odnoszą się do zobowiązań podatkowych powstałych przed dniem:

- Zawarcia umowy o ograniczeniu lub wyłączeniu ustawowej wspólności majątkowej
- Zniesienia wspólności majątkowej prawomocnym wyrokiem;
- Ustania wspólności majątkowej w przypadku ubezwłasnowolnienia małżonka;
- Uprawomocnienia się orzeczenia sądu o separacji.

Należyta staranność

W orzecznictwie TSUE wskazuje się, że „jeżeli określone w szóstej dyrektywie materialne i formalne przesłanki powstania prawa do odliczenia zostały spełnione, **niezgodne z zasadami funkcjonowania** prawa do odliczenia przewidzianymi przez tę dyrektywę **jest sankcjonowanie odmową** możliwości skorzystania z tego prawa podatnika, który **nie wiedział i nie mógł wiedzieć**, że w ramach danej transakcji dostawca dopuścił się przestępstwa lub że inna transakcja wchodząca w skład łańcucha dostaw, wcześniejsza lub późniejsza w stosunku do tej, której dokonał ów podatnik, została zrealizowana z naruszeniem przepisów o podatku VAT” (wyrok z dnia 22 października 2015 r. w sprawie C-277/14 PPUH Stehcamp).

Aby organ podatkowy mógł zakwestionować ww. prawa podatnika musi jednoznacznie wykazać, że:

- w łańcuchu transakcji, w którym uczestniczył podatnik doszło do wyłudzenia VAT (do przestępstwa na gruncie VAT),

a podatnik:

- **miał świadomość** uczestnictwa w nielegalnym procederze – **wiedział o nim**, tj. był jego aktywnym uczestnikiem albo pomimo posiadania wiedzy o tym procederze godził się na uczestnictwo w nim;
- **powinien był wiedzieć lub się dowiedzieć** – tj. nie dochował należytej staranności w zakresie weryfikacji swoich klientów.

Przy dokonywaniu oceny należy więc brać pod uwagę czynniki obiektywne, a budowanie wzorca staranności nie może polegać na przypisywaniu podatnikowi obowiązków, które wykraczają poza jego obowiązki nałożone przepisami prawa, czy wręcz poza jego możliwości. **Wzorzec należytej staranności musi uwzględniać okoliczności mające miejsce w danej transakcji w czasie jej realizacji.**

Należyta staranność - MF wyjaśnia

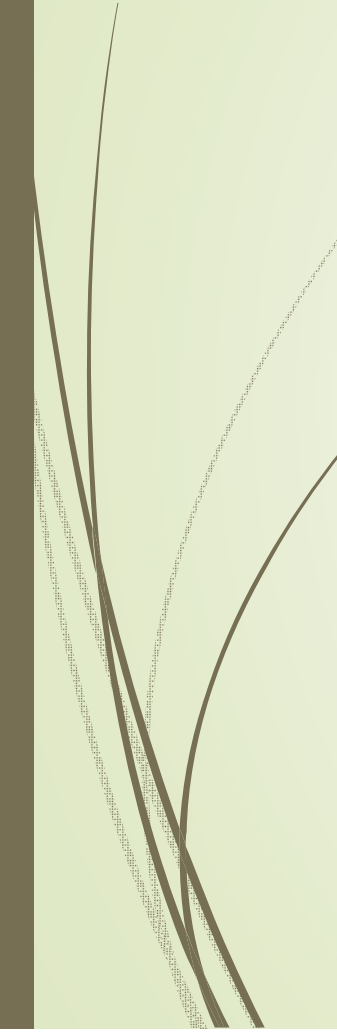

1. Rozpoczęcie współpracy z kontrahentem

1.1. Kryteria formalne

- w Krajowym Rejestrze Sądowym (KRS - link otwiera nowe okno w innym serwisie) lub Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEIDG - link otwiera nowe okno w innym serwisie), że kontrahent jest w nim zarejestrowany – o ile rejestracja w KRS lub CEIDG jest wymagana w przypadku kontrahenta,
- czy kontrahent jest zarejestrowany jako podatnik VAT czynny przez usługę „Sprawdzenie statusu podmiotu VAT” na Portalu Podatkowym lub przez złożenie wniosku do właściwego urzędu skarbowego [1],

-
-
- czy kontrahent – na moment transakcji – jest wpisany do prowadzonego przez Szefa Krajowej Administracji Skarbowej (KAS) wykazu podmiotów (link otwiera nowe okno w innym serwisie), które zostały wykreślone z rejestru jako podatnicy VAT lub nie zostali zarejestrowani [2],
  - czy kontrahent posiada, lub – na twoje żądanie – przedstawił wymagane koncesje i zezwolenia dotyczące towarów, które są przedmiotem planowanych transakcji,
  - umocowanie osób reprezentujących kontrahenta lub pełnomocnictw udzielonych przez te osoby (np. zweryfikuj umocowanie osób upoważnionych do udzielenia pełnomocnictw w imieniu kontrahenta na podstawie danych z KRS lub CEIDG).

1.2. Kryteria transakcyjne

- Przeprowadzenie transakcji bez ryzyka gospodarczego
- Zapłata gotówką lub skorzystanie z obniżenia ceny przy płatności gotówką, gdy wartość transakcji przekracza 15 tys. Zł
- Zapłata za towar przelewem na dwa odrębne rachunki bankowe, rachunek podmiotu trzeciego lub rachunek zagraniczny
- Cena towaru oferowanego przez kontrahenta znacząco odbiega od ceny rynkowej bez ekonomicznego uzasadnienia
- Zakup od kontrahenta towarów – wcześniej nie kupowanych u niego – z innej branży niż ta, w której działa, jeżeli zmiana profilu jego działalności nie ma uzasadnienia ekonomicznego

-
- Kontakt z kontrahentem lub osobą go reprezentującą nieodpowiedni dla okoliczności transakcji
  - Kontrahent posiada siedzibę lub miejsce prowadzenia działalności gospodarczej pod adresem, pod którym brak oznak prowadzenia działalności gospodarczej
  - Wymagany przez kontrahenta od ciebie termin płatności jest krótszy niż oferowany przez innych dostawców z tej samej branży bez ekonomicznego uzasadnienia
  - Zawarcie transakcji na warunkach znacznie odbiegających od tych, które uznaje się w danej branży za gwarantujące bezpieczeństwo obrotu
  - Kontrahent dostarcza towary niezgodne z wymaganiami jakościowymi określonymi w prawie

-
-
- Transakcja nie jest udokumentowana umową, zamówieniem lub innym potwierdzeniem jej warunków
  - Kontrahent – spółka kapitałowa – posiada kapitał zakładowy rażąco niski w stosunku do okoliczności transakcji
  - Kontrahent nie posiada zaplecza organizacyjno-technicznego odpowiedniego do rodzaju i skali prowadzonej działalności gospodarczej
  - Kontrahent nie dysponuje stroną internetową (lub nie jest obecny w mediach społecznościowych) z informacjami odpowiednimi do skali prowadzonej działalności, mimo że jest to przyjęte w danej branży

2. Kontynuacja współpracy z kontrahentem

2.1. Kryteria formalne

Aby dochować należytej staranności, regularnie sprawdzaj:

- czy kontrahent jest zarejestrowany jako podatnik VAT czynny i czy posiada wymagane koncesje i zezwolenia,
- czy osoby zawierające umowę/dokonujące transakcji posiadają aktualne umocowania do działania w imieniu kontrahenta,
- czy kontrahent jest wpisany do prowadzonego przez Szefa KAS wykazu podmiotów, które zostały wykreślone przez naczelnika urzędu skarbowego z rejestru jako podatnicy VAT – chyba, że rejestracja kontrahenta została przywrócona w późniejszym okresie.

2.2. Kryteria transakcyjne

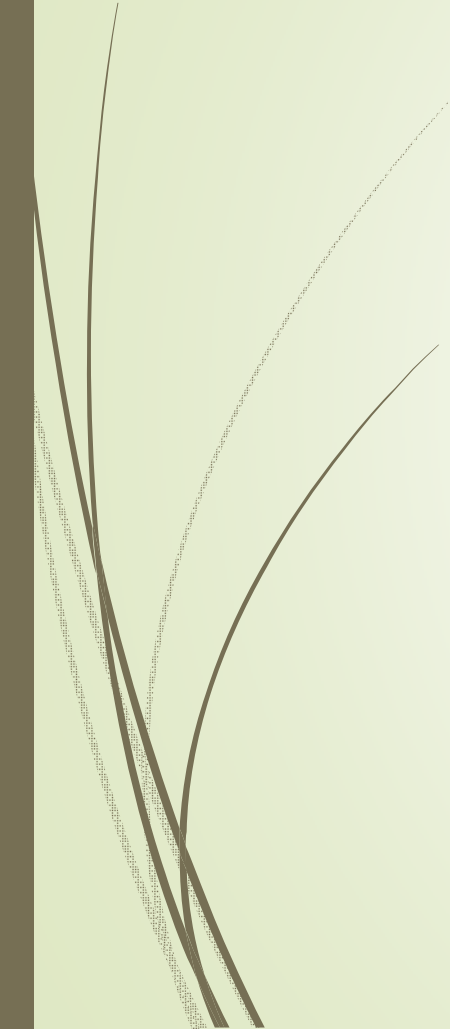
- kontrahent proponuje zawarcie transakcji bez ryzyka gospodarczego,
- wymaga od ciebie płatności gotówką albo proponuje obniżenie ceny w przypadku płatności gotówką (albo cesji wierzytelności) – w przypadku, gdy wartość transakcji przekracza 15 tys. zł,
- żąda od ciebie zapłaty za towar na dwa odrębne rachunki bankowe (nie dotyczy to mechanizmu podzielonej płatności), rachunek podmiotu trzeciego lub rachunek zagraniczny,
- cena towaru, który oferuje ci kontrahent, znacząco odbiega od ceny rynkowej lub oferowane ci towary należą do innej branży niż ta, w której działa kontrahent i które dotychczas od niego kupowałeś – bez ekonomicznego uzasadnienia,

-
- wymagany od ciebie przez kontrahenta termin płatności za towar jest krótszy niż standardowy termin płatności – również bez ekonomicznego uzasadnienia,
  - kontrahent proponuje ci zawarcie transakcji na warunkach znacznie odbiegających od tych, które uznawane są w danej branży za gwarantujące bezpieczeństwo obrotu,
  - kontrahent dostarcza towary niezgodne z wymaganiami jakościowymi określonymi w prawie,
  - transakcja między tobą a kontrahentem nie jest udokumentowana umową pisemną (w tym w formie elektronicznej), zamówieniem lub innym potwierdzeniem warunków transakcji,
  - w dotychczasowych transakcjach kontrahent bez uzasadnienia zmienia sposób transportu towaru (np. towar miał być dostarczony z Polski, a jest przewożony z terytorium innego państwa).

3. Dochowanie należytej staranności w przypadku płatności przy wykorzystaniu mechanizmu podzielonej płatności

Jeżeli zapłacisz dostawcy towaru przy wykorzystaniu mechanizmu podzielonej płatności (MPP), obowiązującego od 1 lipca 2018r. i pozytywnie zweryfikowałeś przesłanki formalne, a nie zachodzą inne okoliczności, które jednoznacznie mogłyby wskazywać na brak dochowania należytej staranności – **uznaje się, że dochowałeś należytej staranności.**

Jednym z elementów obrony przed zarzutem świadomego uczestniczenia w oszustwie jest powoływanie się na wprowadzone w firmie **procedury ostrożnościowe**. To mechanizmy, które mają pozwolić na zidentyfikowanie nierzetelnych czy podejrzanych kontrahentów, zapewnić odpowiednie standardy przepływu i oceny dokumentów w firmie podatnika oraz gwarantować wykrycie nieuczciwych dostawców.

W jednym z orzeczeń NSA potwierdził, że tego rodzaju działanie prewencyjne podatnika pozwala mu – co do zasady – uniknąć negatywnych skutków nieświadomego udziału w oszustwie podatkowym (wyrok z 25 lipca 2017 r., I FSK 1798/15).

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

POŁACIENIEC
TAX ✓

www.polacieniec-tax.pl
mail@polacieniec-tax.pl
+48 22 110 05 30
Pn-Pt 10:00 - 16:00

POŁACIENIEC.TAX SPÓŁKA KOMANDYTOWA
ul. Żurawia 26/5B 00-515 Warszawa
SĄD REJONOWY DLA M. ST. WARSZAWY W WARSZAWIE, XII WYDZIAŁ GOSPODARCZY KRAJOWEGO REJESTRU SĄDOWEGO

NIP 7010661043
KRS 0000660996
REGON 366479358